

Sygn. akt II Ca 323/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Tomasz Szaj
Sędziowie:	SO Karina Marczak SR del. Grzegorz Orlonek (spr.)
Protokolant:	stażysta Anna Grądzik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 września 2016 roku w S.

sprawy z powództwa **G. B.**

przeciwko **Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 1 października 2015 roku, sygn. akt IX C 87/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I. w ten sposób, że pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy, w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 27 października 2011 roku, sygn. akt III Nc 5369/11, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wobec powoda G. B. postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 kwietnia 2015 roku, sygn. akt III Co 22/15, w zakresie odsetek umownych, należnych od kwoty 2752,34 zł (dwa tysiące siedemset pięćdziesiąt dwa złote i trzydzieści cztery grosze), za okres od dnia 21 października 2011 roku do dnia 13 stycznia 2012 roku i oddala powództwo w pozostałym zakresie;

2. oddala apelację w pozostałym zakresie;

3. odstępuje od obciążania powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO Karina Marczak SSO Tomasz Szaj SSR del. Grzegorz Orlonek

Sygn. akt II Ca 323/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 października 2015 r. wydanym w sprawie z powództwa G. B. przeciwko Bankowi (...) spółce akcyjnej w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, sygn. IX C 87/15, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie:

I. pozbawił w części tytuł wykonawczy wykonalności tj. nakaz zapłaty z dnia 27 października 2011 r. wydany w sprawie III Nc 5369/11 przez Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział III Cywilny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 30 listopada 2011 r. oraz klauzulę wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. wobec powoda G. B. postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2015 r. w sprawie III Co 22/15 co do zapłaty kwoty odsetek umownych od kwoty 2 752,34 zł od dnia 21 października 2011 r. zasądający od G. B. na rzecz Bank (...) spółka akcyjna w W.;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1 217 zł tytułem kosztów postępowania..

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania.

Nakazem zapłaty z dnia 27 października 2011 roku Sąd Rejonowy Szczecin -Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny, sygn. akt III Nc 5369/11 zaopatrzonej w klauzulę wykonalności w dniu 30 listopada 2011 r. zasądził na rzecz pozwanego Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. od A. B. kwotę 6 613,40 zł wraz z odsetkami umownymi od kwoty 2 752,34 złote od dnia 21 października 2011 r. Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2015 r. Sąd nadał klauzulę wykonalności w trybie art. 788 k.p.c. wobec powoda G. B. jako spadkobiercy w sprawie III Co 22/15. Wniosek w trybie art. 788 k.p.c. został złożony w dniu 14 stycznia 2015 r. i zarejestrowany pod sygnaturą III Co 22/15.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że powództwo jest częściowo uzasadnione.

Sąd odwołał się do treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. a także art. 117 § 1 i 2 oraz art. 123 § 1 pkt 1, 124 § 1 i 2 i 125 k.c. i wyjaśnił, że złożenie wniosku o nadanie orzeczeniu klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia. W okolicznościach niniejszej sprawy zaś nakaz zapłaty wydany w dniu 27 października 2011 roku uprawomocnił się bez zaskarżenia, a w dniu 30 listopada 2011 roku orzeczeniu nadano klauzulę wykonalności. Złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności stanowiło czynności powzięto bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia, a zatem przerwało bieg przedawnienia. Termin przedawnienia rozpoczął swój bieg na nowo z dniem 1 grudnia 2011 roku. Wobec powyższego termin 10 letni zaczął biec najpóźniej od 1 grudnia 2011 r. Jednakże odnośnie odsetek określonych w tytule wykonawczym to przepis art. 125 k c przewiduje termin 3 letni. Sąd stanął na stanowisku, że określony w art. 125 § 1 k.c. dziesięcioletni termin przedawnienia ma zastosowanie do stwierdzonych wyrokiem roszczeń o odsetki za opóźnienie wymagalnych w chwili uprawomocnienia się wyroku. Trzyletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone wyrokiem roszczenia o odsetki za opóźnienie należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku. Nakaz uprawomocnił się w dniu 25 listopada 2011 roku wobec powyższego tytuł wykonawczy w zakresie określonym w nakazie zapłaty przedawnił się 26 listopada 2014 roku, ewentualnie 1 grudnia 2014 r. Do tego okresu pozwany nie wszczął egzekucji oraz nie wystąpił z wnioskiem o przejście uprawnień w trybie art. 788 k.p.c. Wniosek pozwanego w tym przedmiocie został złożony w dniu 14 stycznia 2015 r. tj. po terminie 3 letnim. Na dzień złożenia wniosku w trybie art. 788 k.p.c. przedmiotowe odsetki umowne określone w tytule wykonawczym były już przedawnione. Wobec powyższego odsetki umowne określone w nakazie zapłaty z dnia 27 października 2011 r. od kwoty 2 752,34 zł od dnia 21 października 2011 r. przedawniły się co skutkowało pozbawieniem w tym zakresie tytułu. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo. Stwierdził, że pozostałe zarzuty powoda nie mogą być brane pod uwagę w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności. Sporne tytuły egzekucyjne są orzeczeniami sądowymi, a zatem w trybie powództwa z art. 840 § 1 k.p.c. powód nie mógł skutecznie powoływać się na punkt 1 tego przepisu, w szczególności kwestionować istnienia obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym, skoro przepis ten wyraźnie wskazuje, iż dotyczy sytuacji, gdy dłużnik „przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sadu”.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł w punkcie trzecim sentencji na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 105 § 2 k.p.c., W rozpoznawanej sprawie pozwana okazała się stroną wygrywającą sprawę w całości albowiem co do należności głównej tytuł nie został pozbawiany, co dawało podstawę do obciążenia powoda całością poniesionych przez stronę pozwaną kosztów postępowania.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego wywiodła pozwana zaskarżając go częściowo tj. w zakresie pkt I zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 120 §1 w zw. z art. 124 §1 i 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie, a tym samym błędne ustalenie przez Sąd, że uległy przedawnieniu odsetki umowne maksymalne liczone od kwoty 2 752.34 zł za okres od 14 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty, wynikające z nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie III Wydział Cywilny w dniu 27 października 2011 r. w sprawie o sygn. akt: III Nc 5369/11, któremu nadano klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 30 listopada 2011 r. oraz postanowieniem z dnia 09 kwietnia 2015 r. w sprawie o sygn. akt: III Co 22/15 w trybie art. 788 k.p.c.

Tak zarzucając apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa poprzez pozbawienie w części tytułu wykonawczego wykonalności, tj. nakazu zapłaty z dnia 27 października 2011 r. wydanego w sprawie III Nc 5369/11 przez Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział III Cywilny zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 30 listopada 2011 r. oraz klauzulę wykonalności z dnia 09 kwietnia 2015 r. nadaną w trybie art. 788 k.p.c. w sprawie o sygn. akt III Co 22/15 co do zapłaty odsetek umownych liczonych od kwoty 2.752.34 zł od dnia 21 października 2011 r. do dnia 13 stycznia 2012 r. a ponadto wniosła o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W uzasadnieniu apelująca podniosła, że odsetki za opóźnienie w zapłacie należności stają się wymagalne z upływem każdego dnia, a zatem ulegają przedawnieniu za każdy dzień osobno. Przedawnienie zatem odsetek nie nastąpiło za cały okres opóźnienia w zapłacie należności głównej, czyli jak orzekł Sąd: od 21 października 2011 r. do dnia zapłaty. Mając bowiem na uwadze, iż wniosek Banku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko G. B. został złożony w dniu 14 stycznia 2015 r., ww. wniosek przerywa bieg przedawnienia a roszczenie o odsetki staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień opóźnienia zatem w dniu złożenia wniosku z dnia 14 stycznia 2015 r. został przerwany bieg przedawnienia co do odsetek od dnia 14 stycznia 2012 r. (licząc 3 lata wstecz, zgodnie z art. 112 k.c. i nie biegł on dalej w związku z art. 124 §2 k.c. a zaczął biec na nowo po nadaniu klauzuli wykonalności z dnia 9 kwietnia 2015 r. Przedawniły się tylko odsetki za okres sprzed tych 3 lat a więc za okres od 21 października 2011 r. do 13 stycznia 2012 r. Taki stan sprawy powinien uwzględniać wyrok Sądu I instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej okazała się niemal w całości uzasadniona doprowadzając do wydania rozstrzygnięcia w postulowanym w apelacji kierunku.

Przede wszystkim apelująca nie kwestionuje ustaleń faktycznych. Sąd Odwoławczy podziela ustalenia Sądu Rejonowego i przyjmuje je za własne. Spór jaki ostał się na etapie postępowania apelacyjnego dotyczy kwestii związanej z przedawnieniem stwierdzonych orzeczeniem Sądu odsetek.

Sąd pierwszej instancji słusznie stwierdził, że bieg terminu przedawnienia roszczenia w stosunku do powoda przerwało dopiero złożenie wniosku o nadanie przeciwko niemu klauzuli wykonalności w trybie art. 788 k.p.c., co nastąpiło w dniu 14 stycznia 2015 r. Prawidłowo Sąd Rejonowy odwołał się także do treści art. 125 k.c., z którego to przepisu wynika, iż zasadniczo wierzytelności stwierdzone tytułem wykonawczym przedawniają się w terminie 10 – letnim co nie dotyczy jednakże stwierdzonych orzeczeniem odsetek wymagalnych po dacie uprawomocnienia się orzeczenia. Rację ma jednakże apelująca, że rozstrzygnięcie jakie zapadło przed Sądem pierwszej instancji narusza przepis art. 120 § 1 k.c. w zakresie wymagalności roszczenia odsetkowego. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 5 kwietnia 1991 r. (sygn. III CZP 21/91, OSNC 1991/10-12/121) odsetki należą się za czas opóźnienia, tj. poczynając od dnia wymagalności długu, a kończąc na dniu jego zapłaty. Na ten zamknięty okres składają się poszczególne dni

opóźnienia, a należność z tytułu odsetek narasta sukcesywnie, podwyższa się bowiem z każdym dniem o stosowną kwotę pieniężną.

W okolicznościach niniejszej sprawy nie może być zatem mowy o przedawnieniu odsetek za okres po dniu złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Przedawnieniu uległy jedynie odsetki, które stały się wymagalne w okresie od uprawomocnienia się orzeczenia stanowiącego tytuł egzekucyjny w niniejszej sprawie do daty złożenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko powodowi w trybie art. 788 k.p.c. a zatem za okres od 25 listopada 2011 r. do dnia 13 stycznia 2012 r. Apelująca jednakże nie wniosła o zmianę rozstrzygnięcia w tym zakresie ograniczając swoje żądanie zmiany jedynie do rozstrzygnięcia, którym pozbawiono tytuł wykonawczy wykonalności za okres od 14 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty.

Dlatego też, działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w postulowanym przez apelującą kierunku i oddalił powództwo także co do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w zakresie odsetek umownych za okres od 14 stycznia 2012 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie apelacja pozwanej podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. Zważyć bowiem należało, iż pozwana nie ograniczyła zaskarżenia punktu I jedynie co do odsetek. Zakres zaskarżenia pozostawał zatem niespójny z wnioskiem apelacji. Sąd Odwoławczy nie mógł jednakże wyjść poza granice apelacji, które wyznaczał również zakres żądanej zmiany rozstrzygnięcia oraz cały wywód apelacji w tym podniesione w niej zarzuty. Z tych też względów, konieczne było wydanie rozstrzygnięcia oddalającego apelację w pozostałym zakresie.

W punkcie II Sąd orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania apelacyjnego biorąc pod uwagę jego trudną sytuacją materialną (brak dochodów) oraz niepełnosprawność a także deklarowaną na rozprawie wolę spłaty zadłużenia. W ocenie Sądu, zasady słuszności przemawiały za tym aby w świetle przedstawionych okoliczności oraz faktu, iż powód w całości obciążony został kosztami postępowania przed Sądem pierwszej instancji, odstąpić od obciążania go kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO Karina Marczak SSO Tomasz Szaj SSR de. Grzegorz Orlonek